

DOCENTENINSTRUCTIE

Project Landelijke Database NBMs in de WEconomy

V3, 1 september 2015

Hierbij een korte handleiding voor docenten die met hun studenten gaan werken in het kader van het project Landelijke Database Nieuwe Business Modellen in de WEconomy.

Voordat er begonnen wordt met het lesprogramma of voordat de studenten aan het werk gezet worden, is het gewenst als docent zelf de materialen op de website <http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/database/> door te nemen. Via de kop Onderzoek – ‘Kijk hier naar het lesmateriaal voor het vullen van de database’ kun je op de button drukken en wordt een overzicht van al het (papieren) lesmateriaal gegeven.

Er zijn verschillende onderdelen om te lezen en om te gebruiken bij lessen. Ook staat er een aantal voorbeelden van case-beschrijvingen en zijn er drie artikelen te downloaden. Tevens staan er op een speciaal YouTube kanaal instructiefilmpjes m.b.t. de database en aanvullende filmpjes over duurzaamheid (buttons).

De onderdelen van het lesmateriaal zijn:

Overzicht lesmaterialen NBM Database:

- Aanmeldinstructie Database (off-line versie van de website)
- Werkblad Klaverblad Business Model Canvas (KBMC)
- Checklist NBM
- Kernvragen Klaverblad Business Model Canvas (KBMC)
- Interview protocol (off-line en on-line)
- Schrijfinstructie Casus NBM

Voorbeelden casebeschrijvingen:

- NBM Casus De kledingbibliotheek
- NBM Casus Cobomen
- NBM Casus Led-Events
- NBM Casus Vreedenhof

Om te lezen (gratis downloads):

- Working Paper NBM Jonker c.s. NL (2012);
- Special Issue van Slow Management ‘Werken aan de Nieuwe Economie’ (2015);
- Working Paper NBM Jonker c.s. ENG (2013);
- Syllabus Casussen New Business Models EUROPA (2013).

Om aan te schaffen:

- Jonker, J. (eds.) (2014). Nieuwe Business Modellen: Samen Werken aan Waardecreatie. Den Haag : Academic Service.

Nog te verschijnen

- Momenteel (najaar 2015) wordt gewerkt aan een onderwijsuitgave van het centrale boek. Dit boek heeft als werktitel: Nieuwe Business Modellen in de praktijk (Jonker, 2015). Dit is een ingekorte versie van Nieuwe Business Modellen; Samen Werken aan Waardecreatie, speciaal voor het onderwijs samengesteld.

Instructie video's KBMC

- 18 + video's over het Klaverblad Business Model Canvas, zie: bit.ly/1MJqNKV
- 40+ video's algemene over duurzaamheid, de WEconomy en daar aan gerelateerde thema's, zie: bit.ly/1Mfbw2S
- Alle video's zijn te vinden op het eigen YouTube videokanaal Nieuwe Business Modellen.

Stappenplan

Dit is een **stappenplan** m.b.t. een te volgen werkwijze. Uiteraard is er voor de studenten bij de start van het onderwijs een inleiding met uitleg. Deze kan bestaan uit een theoretische en praktische toelichting (die in de introductie van het interviewprotocol, in het Special Issue van Slow Management of in het handboek 'Nieuwe Business Modellen' gevonden kan worden) en dan de werkwijze om onderzoek te doen (regels, welke vorm, in duo's of alleen, etc.).

Elk instituut, opleiding of afdeling/docent maakt zelf een **keuze** wat ze willen gaan doen met de studenten (en hoe dit past in de opleiding c.q. leerportefeuille). Dit zijn de keuzemogelijkheden zoals die op dit moment gezien worden:

- a. Database vullen met nieuwe casussen (en dan gelijk eerst checken of een bepaalde nieuw gevonden casus niet al in de database staat!) – zie invoerstructuur on-line of off-line
- b. Vervolgens interviews laten afnemen aan de hand van het protocol? – zie Interviewprotocol. (Controleer dan eerst of de mogelijke respondent al niet door een andere student is benaderd voor een interview!)
- c. Analyses maken van groepen van casussen (uit de database of zelf laten verzamelen) – hiervoor dient op basis van de onderzoeksvraag een eigen opzet gemaakt te worden.
- d. Mogelijk een NBM check uitvoeren van de eigen organisatie waar de student misschien zelf werkt – zie de verschillende checklisten en werkblad. Natuurlijk zijn er andere combinaties mogelijk.

Voorbeeld van een lesprogramma:

- (1) Geef een (korte) inleiding in het gedachtegoed van NBM met de slides, het werkblad en kernvragen door jou als docent (alle materiaal op de site);
- (2) Verdeel (een selectie) van de bestaande casussen (dat zijn er momenteel vier maar naar verwachting zal het aantal snel groeien) onder groepjes van bijvoorbeeld 5 studenten. Laat deze collectief bestuderen en laat de studenten vervolgens feedback (presentatie?) geven (dat kan aan de hand van de kernvragen);
- (3) Laat de feedback structureren aan de hand van: wat vonden jullie goed (drie punten) en wat kan beter (drie punten)?;
- (4) Laat vervolgens de studenten in dezelfde groepjes een casus zoeken (checken of die niet al in de database staat!) – en deze invoeren in de database (daar is zowel een on- als off-line protocol voor);
- (5) Laat hen een afspraak maken en interview houden (op basis van het interview protocol). Laten checken bij het maken van de afspraak of de casus in kwestie al niet eerder benaderd is voor een interview. Laat het resultaat verwerken tot casus (aan de hand van de instructie hoe een casus te beschrijven);
- (6) Zorg met studenten voor een check op uitkomsten. Is het een goed verhaal? Is de structuur gevolgd? Hebben de studenten netjes gewerkt? Dan een presentatie voor de klas laten geven.
- (7) De beste/meest opvallende casussen mogen na goedkeuring van de docent naar de redactie gestuurd worden met het verzoek om te beoordelen op publicatie (al dan niet na een extra redactieslag).

1 Bij het invullen van de database met nieuwe casussen:

- Laat de student kijken naar de voorbeelden die al in de database staan (<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/database/> en klik op de button 'Kijk hier').
- Laat de student (in de praktijk) een casus van een bedrijf/organisatie zoeken die volgens de student een NBM is. Laat de student de keuze marginaal motiveren.
- Laat de student de **checklist Nieuwe Business Modellen** gebruiken om te controleren of die case een echt NBM is. Ook kunnen de Kernvragen daarbij helpen. (<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/dl/pdf/database-instructies/NBMKERNVRAGENNL.pdf>).
- Laat de gegevens van de case zorgvuldig invoeren. Je kunt als docent ervoor kiezen dit eerst off-line te laten doen(<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/dl/pdf/database-instructies/AANMELDINGDATABASENBMOFF-LINE150715.pdf>) en dan samen met de student eerst het resultaat te bespreken, voordat je de gegevens online laat invoeren. Ook helpt een off-line set (nieuwe) casussen om de

studenten een onderzoeksvraag te laten invullen (zijn dit de juiste casussen, zijn ze van voldoende kwaliteit, zijn er genoeg, op grond van welke kenmerken gaan ze vergeleken worden, etc.?).

2 Bij het laten afnemen van een Interview (zie [interviewprotocol](#)):

- Laat de student(en) een of meer cases uit de database selecteren die passen binnen de verstrekte opdracht.
- Neem het interviewprotocol door met de student – vraag of er onduidelijkheden zijn. Wijs haar of hem op de noodzaak zorgvuldig te werken.
- De student maakt een afspraak met het bedrijf en neemt het interview af. Dit interview wordt opgenomen – zie instructie.
- De student verwerkt de uitkomsten van het interview in een casebeschrijving en legt deze voor aan de docent. Samen bespreken en redigeren ze deze casebeschrijving, die nauwkeurig en vlot lezend moet zijn. Er moet een duidelijk verhaal zijn, niet slechts het uittypen van de antwoorden! – zie instructie Casus beschrijving.
- De casebeschrijving wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de respondent. Deze moet per mail zijn goedkeuring geven. Vraag ook of deze casebeschrijving eventueel gepubliceerd mag worden.
- Als docent en student samen van mening zijn dat deze casebeschrijving interessant is om te publiceren op www.nieuwebusinessmodellen.nl of www.duurzaamnieuws.nl/nieuwe-business-modellen, kunnen ze deze casus insturen naar janjonker@icloud.com.
- De redactie bepaalt of een casebeschrijving nog geredigeerd wordt en/of deze gepubliceerd wordt. (Insturen is dus geen garantie voor publicatie.)

3 Bij het laten maken van analyses van groepen van casussen, kan je (bijvoorbeeld) de student de categorieën uit de vragen van het online of offline [aanmeldingsformulier](#) laten gebruiken voor indelen en vergelijken van onder meer:

- Aard van het business model
- Bereik van het business model (locaties)
- Reikwijdte van het business model
- Sector waar het business model zich op richt
- Status (plan, pilot, werkend model) van het business model
- Thema van het business model
- Transactiemiddelen en/of transactievormen

4 Bij het laten uitvoeren van een check van de eigen organisatie kan gebruik gemaakt worden van het [Klaverblad Business Model Canvas \(KBMC\)](#). (<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/dl/pdf/database->

[instructies/NBMWERKBLADKPMC\(2015\).pdf](#)). Daarbij kunnen de volgende lesmaterialen behulpzaam zijn:

- Checklist NBM (<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/dl/pdf/database-instructies/NBMCHECKLISTNL.pdf>)
- Kernvragen (<http://www.nieuwebusinessmodellen.nl/dl/pdf/database-instructies/NBMKERNVRAGENNL.pdf>)

Tot Slot

Het materiaal en de verschillende instructies voor het project Landelijke Database Nieuwe Business Modellen zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Maar toch kan het zijn dat er materialen ontbreken. Docenten die met het materiaal hebben gewerkt worden van harte uitgenodigd om aan te geven wat ze missen (instructies, video's casussen, etc.). Suggesties kunnen toegestuurd worden aan Mw. Ine Nijland: ine@inenijland.nl

Engelse versie project NBM

Het streven is om al het lesmateriaal te vertalen in het Engels, om het komende halfjaar de video's te ondertitelen en om een Engelse versie op de website te maken. Dat kost geld. Wij nodigen alle deelnemers aan dit project van harte uit om hoe bescheiden dan ook hier financieel aan bij te dragen. Voor overleg hierover kan contact opgenomen worden met de coördinator van dit project Jan Jonker via Mw. Ine Nijland: ine@inenijland.nl

Suggesties welkom

Na het eerste semester 2015-2016 zullen alle suggesties verzameld worden en zullen daar waar mogelijk en wenselijk aanpassingen gepleegd worden. Bij voldoende belangstelling zal er een docentenbijeenkomst georganiseerd worden om ervaringen uit te wisselen na het 1ste semester van 2015-2016. Nadere berichtgeving hierover volgt.

Contact

Voor alle lopende zaken vriendelijk verzoek contact op te nemen met Mw. Ine Nijland, em: ine@inenijland.nl